

*Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXVIII/162/2020
Rady Powiatu w Lipsku
z dnia 30 września. 2020 roku*

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE LIPSKIM
NA LATA 2020-2026**

LIPSKO 2020

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. PRZEMOC W RODZINIE - ASPEKTY PRAWNE I PODSTAWY TEORETYCZNE.....	4
2.1. Pojęcie przemocy domowej.....	5
2.2. Rodzaje przemocy i cykle przemocy w rodzinie.....	6
2.3. Mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie	8
2.4. Skutki przemocy	10
III. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POWIATU	12
IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	17
4.1. Dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu lipskiego.....	18
4.2. Dane z Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu powiatu lipskiego.....	24
4.3. Dane z Komendy Powiatowej Policji w Lipsku.....	25
V. CELE PROGRAMU.....	29
VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	36
VII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.....	37
VIII. PODMIOTY WSPÓŁPRACUJĄCE PRZY REALIZACJI PROGRAMU	44
IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY ORAZ RYZYKO REALIZACJI PROGRAMU.....	44
X. MONITORING I EWALUACJA.....	46

I. WSTĘP

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Lipskim na lata 2020 - 2026 zwany dalej „Programem”, jest zgodny z zapisem ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie art. 6 ust. 3 pkt. 1, który nakłada na powiat obowiązek „opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Przemoc w rodzinie jest niewątpliwie najgorszym rodzajem przemocy, ponieważ sprawcą jest najbliższa osoba - członek rodziny, a naturalnym środowiskiem życia człowieka jest właśnie rodzina. To w niej człowiek rodzi się, wychowuje, dojrzewa, w niej kształtuje własną osobowość. Nie zawsze jednak to środowisko spełnia należycie swoje podstawowe funkcje. Nie dla wszystkich dom rodzinny jest azylem, w którym panuje miłość, ciepło, bezpieczeństwo i wzajemne zaufanie. Środowisko rodzinne ma znaczący wpływ na funkcjonowanie członków rodziny w tej grupie społecznej i społeczeństwie. Pozwala ono na pełny rozwój i wykorzystanie potencjału współtworzących je osób.

Pomimo, że przemoc domową ciężko jest zdiagnozować, to zdaniem specjalistów jest ona jednym z ważniejszych problemów, który powoduje poważne konsekwencje, zdrowotne dla funkcjonowania rodzin, jak i dla polityki społecznej państwa. Dlatego też zjawisko przemocy wymaga podjęcia działań o szerokim zakresie, które będą kompleksowo i długofalowo wspierać rodziny, w których ono występuje, a także będą zapobiegać powstawaniu i rozszerzeniu się dalszych form przemocy wobec najbliższych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, realizację programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

II. PRZEMOC W RODZINIE - ASPEKTY PRAWNE I PODSTAWY TEORETYCZNE

Przemoc domowa jest przestępstwem. Kodeks karny przewiduje karę za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą, małoletnią, nieporadną, zależną.

Regulacje prawne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar zapisane są również w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.), która zakazuje np., stosowanie kar cielesnych. Problemy dotyczące przemocy domowej ujęte są w następujących aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie Procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr. 209 poz. 1245).
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2019 r. poz.1950 ze zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. 2020 r. ,poz. 30 ze zm.).
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2020 r. poz. 360 ze zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1508 ze zm.).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r., poz. 685).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327).
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).

2.1. Pojęcie przemocy domowej

Termin „przemoc w rodzinie” jest wykorzystywany dla określenia działań i zaniechań występujących w różnych związkach międzyludzkich. Jest zjawiskiem niejednoznacznym, różne źródła definiują je w nieco inny sposób. H. D. Sasal (Niebieskie Karty - przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie, Warszawa 1998) pisze, że „Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie, skierowane przeciwko członkom rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienia i szkody”. Nieco inaczej o przemocy wyraża się Irena Pospiszyl (Przemoc w rodzinie, Warszawa 1998) określiła przemoc jako „Akt godzący w osobistą wolność jednostki, zmuszanie jednostki do zachowań niezgodnych z jej własną wolą”. Natomiast J. Kądziela zakłada, że: „Przemocą jest takie wywieranie wpływu na ludzi, w którego wyniku ich aktualny poziom rozwoju somatycznego i duchowego jest mniejszy niż potencjalny poziom tego rozwoju”.

Zgodnie z ustawą z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie art. 2 ust 2 „przemoc to jednorazowe lub powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, które powodują szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołując cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Specyfikacja zjawiska przemocy w rodzinie, polega na tym, że można je identyfikować poprzez stwierdzenie zaistnienia następujących warunków:

1. Intencjonalności działania lub jego zaniechania przez sprawcę

Dążenie do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do wymuszenia na niej bezwzględnego posłuszeństwa, przekonanie sprawcy o słuszności postępowania i przypisywanie sobie wyłącznie prawa do podejmowania decyzji w sprawach dotyczących członków rodziny. Zachowania przemocowe służą w uzyskaniu różnych rzeczy, np. posłuszeństwa: ktoś sądzi, że wie, co jest dobre dla drugiej osoby, lub daje sobie prawo do decydowania w jej imieniu. Jest przy tym święcie przekonany, że ta druga osoba powinna mu się bezwzględnie podporządkować i zaspokoić jego jedynie słuszne życzenia. Nie ważne jest tu stanowisko drugiej osoby, jej zdanie, chęci i potrzeby.

2. Dysproporcja siły

W tej wyraźnej przewadze jednej osoby nad drugą, nie chodzi jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także z przewagą związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy.

3. Naruszanie godności i praw

Sprawca przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, wykorzystuje przewagę siły oraz pozbawia ją wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, nietykalności osobistej, szacunku lub jedna osoba daje sobie prawo, by drugą uderzyć, obrazić, skrzytykować, zabrać coś, nie dać, ukarać). Nie liczy się z jej potrzebami, życzeniami, protestami, uczuciami. Traktuje daną osobę jak przedmiot - pozbawiony praw.

4. Spowodowanie cierpienia i bólu

Osoba wobec której stosowana jest przemoc doznaje cierpienia oraz szkód fizycznych i psychicznych. Szkody mogą być wymierne albo nie, widoczne lub niedostrzegalne, natychmiastowe lub odroczone w czasie.

Jeżeli wszystkie wyżej wymienione warunki zostaną spełnione, możemy mówić, że ktoś stosuje przemoc wobec drugiej osoby: sprawca działa z intencją wobec ofiary, która jest od niego słabsza, narusza jej prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody.

2.2. Rodzaje przemocy i cykle przemocy w rodzinie

W literaturze wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** - nazywana również *gorącą*, to każde agresywne zachowanie polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień (m.in.: popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie przedmiotów lub narzędzi niebezpiecznych, mogących spowodować utratę zdrowia lub życia). **Objawy:** siniaki, ślady po uderzeniach, oparzenia różnych części ciała, opuchlizna, złamania, lęk przed rozbieraniem się, dotykiem drugiej osoby, nieadekwatny strój do pory roku, nadmierna apatia lub agresja.
2. **Przemoc psychiczna** - nazywana również *zimną*, to umyślne agresywne działanie, wykorzystujące nie tyle siłę fizyczną lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie u ofiary pozytywnego obrazu własnej osoby, obniżenie u niej poczucia

własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Zachowania sprawcy mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in.: wyśmiewanie, poniżanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczenie kontaktów z innymi osobami). **Objawy:** zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego), moczenie i zanieczyszczanie się (u dzieci), bóle mięśni, zaburzenia snu, brak pewności siebie, niska samoocena, depresja, fobie i lęki, kłopoty z kontrolą emocji, nieufność do innych, problemy w pracy i w szkole, zachowania agresywne.

3. **Przemoc ekonomiczna** - przejawia się w uniemożliwieniu dostępu do rodzinnych środków finansowych, prowadząc do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy). **Objawy:** brak możliwości zaspokojenia własnych podstawowych potrzeb.
4. **Przemoc seksualna** - wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych przez ofiarę praktyk seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy (np. sprawca stosuje przemoc, grozi użyciem przemocy, żeby zmusić ofiarę do stosunku). **Objawy:** ciąża, choroby weneryczne, wirus HIV, infekcje dróg moczowo - płciowych, urazy pochwy, odbytu, przerwa błony dziewiczej, krwawienie z narządów rodnych.
5. **Zaniedbanie** - stan ciągłego niezaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych. Może dotyczyć osób starszych i niepełnosprawnych. **Objawy:** częsta absencja w szkole, wagarowanie, brak przyborów szkolnych, niedożywienie.

Wszystkie formy przemocy mogą wzajemnie się uzupełniać i przenikać.

Cykle przemocy domowej w rodzinie nie są zdarzeniem jednorazowym. W cyklach przemocy wobec bliskich obserwuje się trzy kolejno następujące po sobie fazy:

- faza narastającego napięcia - początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe, których przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.

- faza ostrej przemocy - następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie najczęściej występuje interwencja, ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc, czy złożyć skargę.
- faza miodowego miesiąca - to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że to się więcej nie powtórzy. Ofiary zaś wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego oczekują. I nawet jeśli przed chwilą były gotowe uciec, teraz zostają. Sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli, z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać. Problem z fazą miodowego miesiąca polega na tym, że jak każdy miodowy miesiąc nie trwa długo. To pułapka, która zatrzymuje ofiary w cyklu przemocy.

Cykle takie mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle skracają się fazy „miodowego miesiąca”, a wydłużają i bardziej dramatycznie przebiegają fazy narastania napięcia i ostrej przemocy. To co kiedyś było w fazie „miodowego miesiąca”, przyjemności przekształca się w unikanie przykrości, bólu i cierpienia. Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie i pozostają tylko dwie fazy.

2.3. Mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie

Stereotypy, mity czy przekonania usprawiedliwiają stosowanie przemocy, służą do ukrycia czy zbagatelizowania problemu, przez co utrudniają prawidłowe reagowanie na akty brutalności czy okrucieństwa wobec bliskich. Dają sprawcy sygnał o społecznym przyzwoleniu na stosowanie przemocy. Umacniają w nim poczucie bezkarności, zniewalając ofiarę i zmuszając ją do milczenia.

Najczęściej funkcjonujące mity o przemocy w rodzinie to:

Mit - Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.

Fakt - Przemoc, wykorzystywanie, bicie, gwałcenie, okradanie bliskich jest przestępstwem ściganym przez prawo, tak samo groźnym jak przemoc wobec obcych, fakt zawarcia

małżeństwa czy mieszkanie pod jednym dachem nie stanowi okoliczności zezwalającej na krzywdzenie innych.

Mit - Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.

Fakt - przemoc domowa występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia, czy sytuacji materialnej.

Mit - Przemoc ma miejsce wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.

Fakt - przemoc występuje w różnych formach, są to nie tylko działania pozostawiające siniaki, złamania czy oparzenia, lecz także poniżanie, obelgi, grożenie, zastraszanie.

Mit - Jeśli ktoś jest bity, to znaczy że na to zasłużył.

Fakt - nikt nie zasługuje na bicie, krzywdzenie bez względu na to, co zrobił czy powiedział.

Mit - Nikt nie powinien interweniować w sprawach rodzinnych.

Fakt - przemoc domowa nie jest „sprawą rodzinną”, lecz przestępstwem ściganym przez prawo.

Mit - Ofiary przemocy w rodzinie akceptują przemoc.

Fakt - ofiary zawsze próbują się bronić, ich działania są jednak mało skuteczne.

Mit - To był jednorazowy incydent, który się nie powtórzy.

Fakt - przemoc w rodzinie rzadko pojawia się tylko raz, jeżeli nie zostaną podjęte stanowcze działania wobec sprawcy, przemoc się powtarza.

Mit - Gdyby sytuacja była taka okropna, ofiara odeszłaby od sprawcy.

Fakt - przemoc doznawana od bliskiego człowieka jest rzeczą naprawdę straszną, ofiary rzeczywiście cierpią, a to że nie odchodzą, wynika zwykle z ich zależności od sprawcy.

Mit - Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.

Fakt - picie alkoholu chociaż towarzyszy przemocy, często jednak nie zawsze jest przyczyną stosowania przemocy.

Mit - Gwałt w małżeństwie nie istnieje.

Fakt - w rozumieniu prawa gwałtem jest doprowadzenie innej osoby do poddania się czynowi nierządnemu lub do wykonania takiego czynu, stosując przemoc, groźbę bezprawną lub podstęp (art. 197 k. k) i nie ma takiego przepisu, że nie dotyczy to bliskich napastnika.

Mit - Osoby stosujące przemoc wobec bliskich są chore psychicznie.

Fakt - nie ma bezpośredniego związku między przemocą a chorobami psychicznymi; przemoc to demonstracja siły i chęć przejęcia całkowitej kontroli i władzy nad drugą osobą.

Wiele społeczeństw czy środowisk nie reaguje na problem przemocy w rodzinie, wyrażając tym samym przyzwolenie na jej istnienie. Jest to wynikiem funkcjonujących

w świadomości społecznej stereotypów i przekonań, które głęboko zapuszczają swoje korzenie i fałszują rzeczywistość. Z punktu widzenia problemu przemocy w rodzinie za najgroźniejsze uważa się stereotypy:

- 1. Usprawiedliwiające przemoc** - np. „osoby używające przemocy muszą być chore psychicznie”, „mnie też bili i wyrosłem na porządnego człowieka”, „jak się ciebie nie będą bać, to się z ciebie będą śmiać”, „przemoc jest wtedy gdy są ślady na ciele”, „przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol”, „przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego”, „to był jednorazowy incydent, który nigdy się nie powtórzy”.
- 2. Przenoszące odpowiedzialność za przemoc na ofiary** - np.: „sama sobie winna”, „jeśli ktoś jest bity to znaczy, że na to zasłużył”, „widziały gały co brały”, „ofiary przemocy w rodzinie akceptują przemoc”, „gdyby ofiara naprawdę cierpiała odeszłaby od sprawcy”, „gdyby chciała naprawdę coś zmienić, to już dawno by to zrobiła”.
- 3. Przekonania izolujące ofiary** - np.: „nie mów nikomu co się dzieje w domu”, „przemoc w rodzinie to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać”, „policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych”, „gwałt w małżeństwie nie istnieje”, „nie ujawnia się tajemnic rodzinnych”, „nie pierze się rodzinnych brudów publicznie”, „nie można zmienić swojego przeznaczenia”.

2.4. Skutki przemocy

Przemoc w rodzinie, jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

Skutki indywidualne przemocy

Osoby dorosłe doznające przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem przewlekłego stresu lub/i depresji, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być także: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, ubóstwo, bezdomność.

W przypadku dzieci i młodzieży - ofiar przemocy - skutkiem mogą być również konflikty z prawem, przejawianie zachowań agresywnych, nieprawidłowo rozwijająca się osobowość, zaburzony proces socjalizacji, demoralizacja, trudności wychowawcze, trudności w nauce oraz problemy w życiu dorosłym. Konsekwencje przemocy ujawniają się często również po długim czasie. Odroczone skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego (ucieczki z domu, udział w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych, wysoki poziom agresji oraz nadużywanie alkoholu i narkotyków).

Skutki przemocy dotyczą również sprawców przemocy, którzy mogą ponieść śmierć w wyniku zabójstwa przez ofiarę w akcie samoobrony, mogą doznać urazów, trwałego kalectwa. Skutkiem może być też bezdomność. Najczęściej dotyczy ona osób, które opuściły zakład karny.

Spoleczne skutki przemocy

Przemoc w rodzinie dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Zostaje zniszczony cały system rodzinny. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Istnieje duże ryzyko powielania przez najmłodszych zachowań przemocowych w dorosłym życiu. Część dzieci, zwłaszcza chłopców, identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi - zarówno rówieśników jak i dorosłych. W taki sposób krąg osób, pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie, rozszerza się na osoby obce.

Dorośli, którzy jako dzieci doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli małżonka, rodzica. Krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się też na następne pokolenia. Brak właściwej reakcji na przemoc potęguje ją i utrwała niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

Skutki ekonomiczne przemocy

Przemoc w rodzinie niesie za sobą również skutki ekonomiczne. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne, związane z systemowym wsparciem osób uwikłanych w przemoc, można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy w rodzinie między innymi: policja, służba zdrowia, pomoc społeczna, ale też i pracodawcy, szkoły itp.

III. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POWIATU LIPSKIEGO

Powiat lipski położony jest w południowo - wschodniej części województwa mazowieckiego. W skład powiatu wchodzi: gmina miejsko - wiejska: Lipsko, oraz pięć gmin wiejskich: Solec nad Wisłą, Sienno, Chotcza, Ciepiałów, Rzecznów. Duże bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, alkoholizm są najpoważniejszymi problemami społecznymi naszego powiatu. Brak miejsc pracy spowodowany jest położeniem geograficznym oraz niskim kapitałem na inwestycje. Dużą trudnością w pomaganiu ofiarom przemocy w rodzinie jest fakt, iż w środowiskach wiejskich kładzie się nacisk na niewyjawianie problemów rodzinnych i brak potrzeby szukania pomocy poza rodziną.

Na poziomie gmin działania związane ze wsparciem osób uwikłanych w przemoc domową, w formie bardzo zróżnicowanej wykonują ośrodki pomocy społecznej, które zgodnie z art. 7 pkt. 7 ustawy o pomocy społecznej są zobowiązane do udzielania pomocy osobom oraz ich rodzinom w szczególności z powodu przemocy w rodzinie.

Na terenie powiatu lipskiego są to:

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku

ul. Rynek 1, 27 - 300 Lipsko

tel. (048) 37 80 182, e - mail: ops@lipsko.eu

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chotczy

Chotcza - Józefów 60, 27 - 312 Chotcza

tel./fax (048) 375 10 32, e - mail: gops@chotcza.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepiałowie

ul. Czachowskiego 1, 27 - 310 Ciepiałów

tel. (048) 378 80 44, e - mail: gops@ciepielow.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzecznowie

Rzecznów 1, 27 - 353 Rzecznów

tel. (048) 616 70 37, e - mail: gops@rzeczniow.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennie

ul. Rynek 36/40, 27 - 350 Sienno

tel. (048) 378 60 74, e - mail: gops@sienno.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą

ul. Rynek 1, 27 - 320 Solec nad Wisłą

tel. (048) 376 12 66, e - mail: gopssolec@interia.pl

Celem działania pomocy społecznej (zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu: ubóstwa, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni. W ramach swoich kompetencji i zadań pracownicy socjalni: przeprowadzają wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby, w razie konieczności uruchamiają procedurę „Niebieskie Karty” przewidzianej dla pomocy społecznej, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie (nie wymaga to zgody osoby dotkniętej przemocą). Pracownicy socjalni przygotowują wszechstronny plan pomocy, monitorują efekty podjętych działań, pomagają w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych, udzielają szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego, psychologicznego lub wskazują miejsca, gdzie można uzyskać taką pomoc. Udzielają informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy, uzasadnionych przypadkach udzielają pomocy finansowej (w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych) oraz rzeczowej (np. odzież, żywność). Informują o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym, wskazują miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym o możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach, ośrodkach interwencji kryzysowej. Pracownicy socjalni w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa, powiadamiają organy ścigania. Pracownicy socjalni wykonujący obowiązki służbowe mają prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo - wychowawczej (decyzja o odebraniu dziecka

podejmowana ma być przez pracownika socjalnego wspólnie z policjantem, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką) w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

Przy każdym ośrodku pomocy społecznej funkcjonują także Zespoły Interdyscyplinarne działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w którego skład wchodzi przygotowani do skutecznego zajmowania się problematyką przemocy specjaliści, m.in. przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi. Zespół Interdyscyplinarny powoływany jest przez gminę lub miasto. Zadaniem zespołu jest kompleksowe zajmowanie się rodzinami oraz monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, poinformowanie o tym odpowiednich służb. Zespół Interdyscyplinarny zajmuje się również zbieraniem i przekazywaniem informacji na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie, jak również gromadzeniem informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie tworzenia nowych miejsc pomocy dla osób krzywdzonych (bądź wspieranie już istniejących placówek). Zespoły Interdyscyplinarne powinny również inicjować działania zmierzające do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy - organizowanie szkoleń, konferencji itp. Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Tabela nr 1. Wykaz Zespołów Interdyscyplinarnych w powiecie lipskim.

Gmina/ Miasto	Nazwa	Adres	Telefon	E - mail
Chotcza	Zespół Interdyscyplinarny Gm. Chotcza	Chotcza-Józefów 60 27-312 Chotcza	48 375 10 32 w 23	gops@chotcza.pl
Ciepielów	Zespół Interdyscyplinarny	ul. Czachowskiego1 27-310 Ciepielów	48 378 80 44	gops@ciepielow.pl
Lipsko	Zespół Interdyscyplinarny	ul. 1 Maja 2 27-300 Lipsko	48 37 80 182	ops@lipsko.eu
Rzeczniów	Zespół Interdyscyplinarny	Rzeczniów 1 27-353 Rzeczniów	48 616 70 37	gops@rzeczniow.pl
Siemno	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Siemnie ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	ul. Rynek 36/40 27-350 Siemno	48 378 60 74	gops@siemno.pl

Solec nad Wisłą	Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminie Solec nad Wisłą	ul. Rynek 1 27-320 Solec nad Wisłą	48 376 12 65	gopssolec@interia.pl
-----------------	--	---------------------------------------	--------------	--

W każdej gminie działają Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do zadań komisji należy m.in. inicjowanie działań w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, a także udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku

ul. Hżecka 6, 27 - 300 Lipsko,

tel./fax (048) 378 10 11, e - mail: pcprlipsko@op.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje zadania powiatu w zakresie pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pieczy zastępczej. Do zadań tych należy w szczególności m.in.: prowadzenie spraw z zakresu pieczy zastępczej, prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr z terenu powiatu, tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz specjalistycznych ośrodków wsparcia, a także opracowywanie i realizacja programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, udział w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych w gminie.

Sąd Rejonowy w Lipsku

ul. Partyzantów 1, 27 - 300 Lipsko

tel. (048) 37 84 460, fax (048) 36 61 639, e - mail: sr@lipsko.sr.gov.pl

Jako najbliższa jednostka sądownictwa dla obywateli, rozpatruje wszystkie sprawy z wyjątkiem zastrzeżonych dla Sądu Okręgowego; Wydział Karny, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

Prokuratura Rejonowa w Lipsku
ul. Partyzantów 2, 27 - 300 Lipsko
tel. (048) 378 15 20

Zobowiązana w sytuacji istnienia uzasadnionego podejrzenia, że doszło do popełnienia przestępstwa, do wszczęcia postępowania przygotowawczego celem sprawdzenia czy doszło do niego, wyjaśnienia okoliczności zdarzenia, zebrania i zabezpieczenia dowodów, ujęcia sprawcy, zastosowania w uzasadnionych przypadkach środka zapobiegawczego wobec sprawcy przemocy w formie dozoru policyjnego bądź tymczasowego aresztowania.

Komenda Powiatowa Policji w Lipsku
ul. Spacerowa 31 A, 27 - 300 Lipsko
tel. (048) 378 42 00

Zgodnie z ustawą o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 roku, do podstawowych zadań Policji należą: ochrona życia i zdrowia ludzi, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminalnym. Współdziałaniem w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi, wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz ścigania ich sprawców, w tym prowadzenia interwencji w przypadku występowania przemocy w rodzinie, zapewnienie ofiarom doraźnego bezpieczeństwa, informowania ofiar i świadków o przysługujących prawach, możliwościach i miejscach uzyskania pomocy, prowadzenie działań prewencyjnych wobec sprawców.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Lipsku
ul. Zwoleńska 12, 27 - 300 Lipsko
tel. (048) 378 01 58, e - mail: poradniapplisko@wp.pl

Poradnia zajmuje się udzielaniem pomocy psychologiczno - pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzinom m.in. poprzez: wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej. Zajmuje się również problematyką uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grupy ryzyka, terapia zaburzeń rozwojowych i zaburzeń dysfunkcyjnych, prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców, młodzieży i nauczycieli.

Placówki ochrony zdrowia działające na terenie powiatu lipskiego

Zobowiązane są do udzielenia pomocy medycznej, a także w przypadku występowania u pacjentów sygnałów świadczących o występowaniu przemocy domowej, do informowania o możliwościach uzyskania pomocy, wystawiania na prośbę osoby pokrzywdzonej zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach, podjętym leczeniu, informowanie ofiar o warunkach i miejscach wystawienia obdukcji, uruchomienie procedury „Niebieskie Karty” przewidzianej dla przedstawicieli ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie (nie wymaga to zgody osoby dotkniętej przemocą, w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych, powiadomienie innych służb, np. pomocy społecznej, policji, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Placówki oświatowe działające na terenie powiatu lipskiego

Szkoła obok funkcji edukacyjnej jest źródłem wsparcia dla rodziców w wychowaniu dziecka m.in. poprzez: dostarczanie wiedzy dotyczącej problematyki wychowania z zakresu komunikacji interpersonalnej pomiędzy rodzicami i dziećmi, profilaktyki zagrożeń, racjonalnego spędzania wolnego czasu, kształtowanie umiejętności wychowawczych poprzez zajęcia warsztatowe. Personel powinien rozpoznać sygnały świadczące o doznawaniu przez dziecko form krzywdzenia, zaniedbania, ew. wystąpić do sądu o wgląd w sytuację rodziny, powiadomić policję lub prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Zadaniem placówek oświatowych jest monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny, przy współpracy z innymi służbami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. W związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie (nie wymaga to zgody osoby dotkniętej przemocą) uruchomić procedurę „Niebieskie Karty” przewidzianej dla przedstawicieli oświaty.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc domowa jest jedną z najistotniejszych kwestii społecznych w Polsce. Jest to zjawisko ukryte i zatajane, a jednocześnie występujące we wszystkich środowiskach i warstwach społecznych, niezależnie od wykształcenia czy statusu materialnego.

Z uwagi na wstydlivość problemu i niechęć mówienia o nim, pomimo kategorii patologii społecznej o poważnych rozmiarach, statystyki określają ją tylko w pewnym stopniu. Wiele

aspektów nie widzi światła dziennego, a informacje liczbowe przedstawiane są w raportach policyjnych, sądowych, medycznych oraz w ogólnopolskich badaniach populacyjnych.

Zgodnie ze swoimi kompetencjami odpowiednie działania na terenie powiatu lipskiego podejmują: Ośrodki Pomocy Społecznej, Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowa Policji w Lipsku.

Poniżej przedstawiamy informacje statystyczne uzyskane od ww. podmiotów, obrazujące zakres problemu.

4.1. Dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu lipskiego

Głównym realizatorem działań skierowanych na ograniczenie oraz zwalczanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie poszczególnych gmin są ośrodki pomocy społecznej. Z danych uzyskanych z ośrodków wynika, że zjawisko przemocy w powiecie kształtuje się na różnym poziomie.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby założonych Niebieskich Kart.

Tabela nr 2. Liczba założonych przez ośrodki pomocy społecznej „Niebieskich Kart” w latach 2017 - 2019 r.

Gmina /Miasto	Liczba założonych „Niebieskich Kart”		
	2017	2018	2019
Chotcza	9	3	2
Ciepielów	11	7	9
Lipisko	10	20	16
Rzeczniów	7	7	3
Sienno	18	12	9
Solec nad Wisłą	34	15	32
Ogółem Powiat lipski	89	64	71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ops.

Jak wynika z powyższej tabeli nr 2 pracownicy ośrodków pomocy społecznej w powiecie lipskim w toku prowadzenia czynności służbowych w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie założyli w latach 2017 - 2019 łącznie 224 egzemplarze Niebieskich Kart. Analizując rok 2017 największa liczba wszczętych procedur występuje w gminach

Solec nad Wisłą i Sienno, najmniej w gminie Rzecznów. W roku 2018 największa liczba wszczętych procedur występuje w miasto/gmina Lipsko, zaś najmniej w gminie Chotcza. W 2019 roku najwięcej kart założono w gminie Solec nad Wisłą, zaś najmniej w gminach Chotcza. Analiza tabeli nr 2 wskazuje, że najwięcej kart zostało założonych w 2017 r., następnie w 2018 roku widoczny jest znaczny spadek. Rok 2019 w porównaniu do roku 2018 pokazał niewielki wzrost założonych kart.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” odbywa się w oparciu o zasadę współpracy między organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przedstawiciele powyższych podmiotów po podjęciu interwencji oraz wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” informują o ww. działaniach przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące. Natomiast prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od zgłaszanych potrzeb przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Poniższe dane przedstawiają liczbę spotkań zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w poszczególnych gminach powiatu lipskiego.

Tabela nr 3. Liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w latach 2017 - 2019 r.

Gmina /Miasto	Liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych		
	2017	2018	2019
Chotcza	16	15	12
Ciepielów	6	6	6
Lipsko	4 / 11	4 / 13	4 / 12
Rzecznów	11	12	10
Sienna	23	26	6
Solec nad Wisłą	4 / 4	4 / 4	4 / 4
Ogółem Powiat lipski	79	84	58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ops.

Jak wynika z tabeli nr 3 łączna liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w poszczególnych gminach powiatu lipskiego w latach 2017 - 2019 wynosiła 221.

Z analizy danych wynika, iż w 2019 roku widoczny był znaczny spadek liczby spotkań zespołów w stosunku do 2018 roku.

Dane zawarte w poniższej tabeli, przekazane przez ośrodki pomocy społecznej, wskazują na niewielki spadek zjawiska przemocy w rodzinie. Może mieć na to wpływ realizacja programów oferowanych przez rząd dla rodzin tj. 500+, 300+, przez które poprawiła się sytuacja materialna wielu rodzin.

Tabela 4. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie w latach 2017 - 2019 r. z podziałem na płeć.

	Kobiety			Mężczyźni			Małoletni do ukończenia 18 r. ż.		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Chotcza	7	3	1	1	0	1	2	1	0
Ciepielów	8	7	7	3	0	2	0	0	0
Lipsko	20	30	32	0	1	1	1	0	0
Rzeczniów	16	13	5	1	0	0	4	11	7
Sienno	18	11	10	0	1	0	0	0	0
Solec nad Wisłą	34	15	31	0	0	1	0	0	0
Ogółem	103	79	86	5	2	5	7	12	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ops.

Z danych przedstawionych w tabeli nr 4 wynika, że w roku 2017 liczba osób doznających przemocy w rodzinie wynosi 115, w 2018 roku 93, zaś w 2019 roku 98. Z przedstawionej tabeli wynika, że na terenie powiatu lipskiego, wśród osób dotkniętych przemocą przeważającą część stanowią kobiety, gdzie w 2017 roku liczba ich wynosiła 103, zaś w 2018 roku nastąpił spadek do 79. Niewielki wzrost ukazuje 2019 rok, gdzie przemocy doznało 86 kobiet. Przemoc jaką doznali mężczyźni w latach 2017 - 2019 jest niewielka, można powiedzieć, że utrzymuje się na tym samym poziomie. Powyższe dane wskazują także, że nie wzrasta przemoc wobec małoletnich. Wyjątkiem był rok 2018.

Poniżej zostanie przedstawiona tabela dotycząca przyznania świadczeń dla rodzin przez ośrodki pomocy społecznej.

Na podstawie danych zamieszczonych w poniższej tabeli nr 5, daje się zauważyć, że spośród wybranych do analizy powodów udzielenia przez ops-y pomocy największą liczbę odnotowano wśród osób dotkniętych problemem alkoholowym.

Tabela 5. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia z powodu przemocy w rodzinie, alkoholizmu, narkomanii oraz trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego w latach 2017 - 2019 r.

Gmina/Miasto	Powód przyznania pomocy/lata	2017	2018	2019
Chotcza	Przemoc w rodzinie	0	0	0
	Alkoholizm	0	5	4
	Narkomania	0	0	0
	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	6
	Ogółem	2	7	10
Ciepielów	Przemoc w rodzinie	1	1	0
	Alkoholizm	1	0	0
	Narkomania	0	0	0
	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	3	3
	Ogółem	5	4	3
Lipisko	Przemoc w rodzinie	22	31	33
	Alkoholizm	48	41	64
	Narkomania	0	0	0
	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	1	2
	Ogółem	70	73	99
Rzeczniów	Przemoc w rodzinie	1	0	0
	Alkoholizm	3	2	2
	Narkomania	0	0	0
	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0
	Ogółem	4	2	2
Sienno	Przemoc w rodzinie	9	8	3
	Alkoholizm	0	1	1
	Narkomania	0	0	0
	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	1

	Ogółem	9	9	5
Solec nad Wisłą	Przemoc w rodzinie	1	1	1
	Alkoholizm	46	40	38
	Narkomania	0	0	0
	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	3	3
	Ogółem	50	44	42
Ogółem Powiat lipski		140	139	161

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ops.

Poniżej przedstawiono tabelę, która ukazuje wiek osób doznających przemocy oraz rodzaj przemocy.

Tabela 6. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie objęta pomocą przez OPS-y z uwzględnieniem rodzaju przemocy w latach 2017 - 2019 r.

Grupa osób/lata	2017	2018	2019
Kobiety do 59 r. ż.	93	67	74
Kobiety powyżej 60 r. ż.	10	12	12
Mężczyźni do 59 r. ż.	4	1	4
Mężczyźni powyżej 60 r. ż.	1	1	1
Małoletni do ukończenia 18 r. ż.	7	12	7
Ogółem	115	93	98
Rodzaj przemocy			
Zachowania o charakterze przemocy/lata	2017	2018	2019
Fizyczna	78	60	80
Psychiczna	64	55	66
Seksualna	0	0	0
Ekonomiczna	9	4	4
Zaniedbanie	2	0	0
Inny rodzaj zachowań	0	0	0

Ogółem	153	119	150
---------------	------------	------------	------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ops.

Największą grupę którym ośrodki przyznają pomoc stanowią kobiety do 59 roku życia. W 2017 roku przyznano pomoc 93 kobietom, w 2018 roku 67 kobiet, natomiast a w 2019 roku 74. Zdecydowanie mniejszą grupę stanowią kobiety po 60 roku życia, gdyż w analizowanych latach pomoc ta utrzymuje się na tym samym poziomie. Mężczyźni w obydwu przedziałach wiekowych zdecydowanie rzadziej korzystają z pomocy społecznej. Łącznie w 2017 i 2019 roku z pomocy ops-ów skorzystało 5 mężczyzn, w 2018 roku tylko 2. Niewielką grupę stanowią też małoletni, którym ops-y udzieliły pomocy. W 2017 i 2019 roku tylko 7 małoletnich objęto pomocą, w 2018 roku już 12.

Z zawartych danych w powyższej tabeli wynika, iż najczęstszym występującym rodzajem przemocy jest przemoc fizyczna i psychiczna z niewielką przewagą fizycznej. Natomiast w niewielkim stopniu występuje przemoc ekonomiczna oraz zaniedbanie.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Zadaniem specjalistów jest określenie rozmiaru i szkodliwości zjawisk związanych z przemocą w rodzinie. Wszystkie badania wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Dlatego też realizacja programów przeciwdziałania przemocy powinna uwzględniać działania w sferze: prewencji, prawa, zdrowia, edukacji i pracy socjalnej.

Z przeprowadzonej analizy danych wynika, iż na terenie naszego powiatu występuje przemoc domowa. Jej ofiarami są głównie kobiety oraz w niewielkim stopniu małoletni. Problem przemocy w rodzinie, w większości gmin, jest problemem, który utrzymuje się na różnym poziomie. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie rzadko decydują się na podjęcie radykalnych kroków w celu zmiany swojej sytuacji. Przedstawione dane wskazują na konieczność prowadzenia przede wszystkim działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych. Działania te powinny zmierzać do podnoszenia świadomości społecznej, dotyczącej również ewentualnych możliwości wsparcia. W analizowanych latach 2017- 2019 widoczny jest jednak spadek przemocy domowej w powiecie lipskim.

4. 2. Dane z Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu powiatu lipskiego

Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwane dalej KRPA, prowadzą działalność informacyjną, służącą nie tylko rozwiązywaniu problemów alkoholowych, ale również podejmują czynności i udzielają wsparcia osobom z problemem alkoholowym, które dodatkowo są sprawcami przemocy w rodzinie.

Dane z Policji oraz z Ośrodków Pomocy Społecznej z powiatu lipskiego wskazują, że do przemocy w rodzinie dochodzi pod wpływem nadużywania alkoholu.

Poniższa tabela pokazuje liczbę otrzymanych wniosków przez Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, których celem jest prowadzenie działań profilaktycznych i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Tabela 7. Liczba otrzymanych wniosków przez KRPA w latach 2017 - 2019 r.

	Liczba wniosków, które wpłynęły do KRPA		
	2017	2018	2019
Chotcza	3	1	0
Ciepielów	3	2	4
Lipisko	0	0	0
Rzeczniów	3	4	6
Sienno	7	35	18
Solec nad Wisłą	0	1	1
Ogółem	16	43	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez KRPA.

Jak wynika z tabeli nr 7 w 2017 roku do GKRPA wpłynęło 16 wniosków dotyczących problemu alkoholowego. Najwięcej wniosków było w gminie Sienno 7, natomiast po 3 wnioski w gminie Chotcza, Ciepielów i Rzeczniów. Nie było żadnych wniosków w gminie Solec nad Wisłą i w Lipsku. W 2018 roku nastąpił znaczny wzrost otrzymanych wniosków przez KRPA było już ich łącznie 43. Najwięcej wniosków wpłynęło w gminie Sienno, aż 35. W roku 2019 w stosunku do 2018 roku nastąpił znaczny spadek otrzymanych wniosków przez KRPA. Najwięcej było ich w gminie Sienno 18.

KRPA mają możliwość skierowania osoby na przymusowe leczenie odwykowe. Poniżej przedstawiona została tabela dotycząca skierowanych środków do Sądu.

Tabela 8. Liczba skierowanych wniosków do sądu o przymusowe leczenie odwykowe przez KRPA w latach 2017 - 2019 r.

	Liczba skierowanych wniosków do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe przez KRPA		
	2017	2018	2019
Chotcza	0	0	0
Ciepielów	0	0	0
Lipisko	0	0	0
Rzeczniów	0	0	0
Sienno	2	3	3
Solec nad Wisłą	0	0	0
Ogółem	2	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez KRPA.

Jak wynika z tabeli nr 8 w analizowanym okresie minimalna liczba wniosków została skierowania do Sądu na przymusowe leczenie.

4. 3. Dane z Komendy Powiatowej Policji

Zjawisko przemocy w rodzinie na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Lipsku. Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą liczbę interwencji w powiecie.

Tabela 9. Liczba interwencji Policji w powiecie lipskim w latach 2017 - 2019 r.

Lata	2017	2018	2019
1. Liczba przeprowadzonych interwencji domowych (ogółem)	520	551	588
W tym dotyczących przemocy w rodzinie (procedura Niebieskiej Karty)	90	71	53
Miejsce interwencji			
miasto	15	7	9
wieś	75	64	44

2. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej (ogółem)	174	129	101
Kobiety	90	69	49
Mężczyźni	11	5	13
Małoletni do ukończenia 18 r. ż.	73	55	39
3. Liczba sprawców przemocy domowej			
Kobiety	4	4	0
Mężczyźni	87	69	53
Małoletni do ukończenia 18 r. ż.	0	0	0
4. Liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej (ogółem)	37	22	21
Kobiety	0	0	0
Mężczyźni	37	22	21
Małoletni do ukończenia 18 r. ż.	0	0	0
5. Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu/narkotyków (ogółem)	78	59	49
Kobiety	1	0	0
Mężczyźni	77	59	49
Małoletni do ukończenia 18 r. ż.	0	0	0
W tym: przewiezionych do wytrzeźwienia			
Kobiety	0	0	0
Mężczyźni	0	0	0
Małoletni do ukończenia 18 r. ż.	0	0	0
6. Liczba przypadków udzielenia pomocy medycznej (ogółem)	0	0	0
Pokrzywdzony	0	0	0
Sprawca	0	0	0

Liczba dzieci przewiezionych do szpitala, placówki, oddanych pod opiekę osoby spokrewnionej	0	0	0
---	---	---	---

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Lipsku.

Informacje uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Lipsku wskazują na tendencję wzrostową liczby interwencji domowych. W analizowanym okresie w 2019 roku wzrosła liczba interwencji o 68 w odniesieniu do 2017 roku. Natomiast występuje tendencja malejąca interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie (w związku z procedurą Niebieskiej Karty). Rok 2019 w stosunku do 2017 roku obrazuje znaczny spadek interwencji dotyczących przemocy w rodzinie o 37 interwencji. Większość przeprowadzonych interwencji ma miejsce na wsi.

Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Lipsku, wynika, że podczas przeprowadzonych interwencji domowych w roku 2017 ujawniono 174 osób doznających przemocy w rodzinie, w tym 90 kobiet, 11 mężczyzn i 73 małoletnich do ukończenia 18 roku życia, w 2018 roku 129 osób tj. 69 kobiet, 5 mężczyzn i 55 małoletnich, zaś w 2019 roku 101 takich osób, w tym 49 kobiet, 13 mężczyzn oraz 39 małoletnich do ukończenia 18 roku życia.

Powyższe dane potwierdzają stereotyp sprawcy oraz ofiary przemocy. Najczęściej ofiarami przemocy bywają kobiety oraz dzieci, zaś sprawcami przemocy mężczyźni. W 2017 roku sprawcami przemocy było 91 osób, w tym 4 kobiety. Następnie w 2018 oraz 2019 roku widoczny jest spadek przemocy. Rok 2019 w odniesieniu do 2017 pokazuje spadek o 38 sprawców przemocy. W latach 2017- 2019 nastąpił również spadek założonych Niebieskich Kart o 37.

Spada też tendencja zatrzymanych sprawców przemocy domowej. Rok 2019 w odniesieniu do 2017 roku pokazuje spadek o 16 zatrzymanych sprawców. Zatrzymanymi sprawcami przemocy domowej byli tylko mężczyźni. Przedstawione dane pokazują również, że małoletni do ukończenia 18 roku życia nie są sprawcami przemocy domowej.

Podczas przeprowadzonych przez policję interwencji związanych z przemocą domową w roku 2017 ujawniono 78 osób stosujących przemoc w rodzinie będąc pod wpływem alkoholu/ narkotyków (tj. 77 mężczyzn i 1 kobieta), w 2018 r. 59 mężczyzn, zaś w 2019 r. 49 mężczyzn. Nie było żadnych osób przewiezionych do wytrzeźwienia.

Powyższe dane statystyczne z Komendy Powiatowej Policji w Lipsku pokazują także, że nie było przypadków udzielenia pomocy medycznej zarówno pokrzywdzonym, jak i sprawcom przemocy domowej.

Jednocześnie powyższe dane sygnalizują wyraźną tendencję malejącą występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

Komenda Powiatowa Policji w Lipsku prowadzi również dane statystyczne dotyczące rodzaju przemocy.

Z zawartych danych w poniższej tabeli wynika, iż najczęstszym występującym rodzajem przemocy jest przemoc psychiczna (w 2017 r. 86 przypadków, w 2018 r. 69, a w 2019 r. 53), przemoc fizyczna. Następnie przemoc ekonomiczna i seksualna. Dane statystyczne wskazują, iż w latach 2017 - 2019 znacznie wzrosła przemoc ekonomiczna. W 2018 roku odnotowano tylko 9 przypadków, zaś w 2019 roku już 23 przypadki. Przemoc seksualna jest najmniej występującym rodzajem przemocy. Przemoc poprzez zaniedbanie w powiecie nie występuje. Występuje natomiast inny rodzaj zachowania przemocy.

Tabela 10. Liczba i rodzaje przemocy w powiecie lipskim w latach 2017 - 2019 r.

Lata/Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy	2017	2018	2019
fizyczna	65	49	38
psychiczna	86	69	53
seksualna	2	0	1
ekonomiczna	0	9	23
zaniedbanie	0	0	0
inny rodzaj zachowań	73	52	40
Ogółem	226	179	155

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Lipsku.

Z analizy powyższej tabeli wynika, że w 2017 roku ujawniono najwięcej przypadków poszczególnych rodzajów przemocy. W latach 2018 - 2019 widoczna jest tendencja spadkowa przemocy. Rok 2019 w odniesieniu do 2017 roku to spadek o 71.

W latach 2017 - 2019 liczba wszczętych postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty” kształtuje się na różnym poziomie. Najwięcej wszczętych, stwierdzonych oraz zakończonych postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy w rodzinie było w 2017 roku, najmniej było ich w 2019 roku. Jednocześnie Komenda Powiatowa Policji w Lipsku przesłała do ośrodków

pomocy społecznej/zespołów interdyscyplinarnych w 2017 roku 90 informacji dotyczących procedury „Niebieskie Karty”, w 2018 roku 71, zaś w 2019 roku 53 takich informacji. W analizowanym okresie łączna liczba przesłanych informacji wyniosła 214.

Dane z tabeli 11 pokazują, że zjawisko przemocy w powiecie lipskim ma tendencję malejącą.

Tabela 11. Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej w których prowadzona była procedura „Niebieskie Karty” w powiecie lipskim w latach 2017 - 2019 r.

Lata	2017	2018	2019
1. Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej, w których była prowadzona procedura „Niebieska Karta”.	z art. 207 k.k. znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny.		
wszczętych	51	40	31
stwierdzonych	31	30	20
zakończonych	44	45	24
2. Liczba przesłanych informacji do:			
Ośrodki Pomocy Społecznej/Zespół Interdyscyplinarny	90	71	53
Innych (jakich)	0	0	0

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Lipsku.

V. CELE PROGRAMU

Cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Lipskim na lata 2020 - 2026 mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Aby aktywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania przemocowe, niezbędne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza ilości dostępnych form pomocy oraz specjalistów.

Uznając, że wszyscy mieszkańcy powiatu lipskiego mają prawo do spokojnego i bezpiecznego życia, za naczelny cel Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Lipskim na lata 2020 - 2026 przyjęto:

Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zmniejszenie skali tego zjawiska.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację czterech celów szczegółowych w wyodrębnionych obszarach.

Obszar I: Profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej powiatu lipskiego.

Cel 1. Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- 1. Kierunek działania:** Poszerzenie wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Działanie:

1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Lipskiego.

2. Kierunek działania: Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Organizowanie lokalnych kampanii społecznych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na terenie Powiatu, w celu prowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach programów nauk przedmałżeńskich.
3. Upowszechnianie informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy na stronach internetowych.
4. Organizowanie zajęć / spotkań psychoedukacyjnych dla rodzin zastępczych.
5. Organizowanie konkursów tematycznych, głównie dla dzieci i młodzieży promujących postawy prorodzinne i prospołeczne.

3. Kierunek działania: Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.

Działanie:

1. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

4. Kierunek działania: Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działanie:

1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

1. Liczba opracowanych diagnoz na podstawie danych uzyskanych od instytucji zajmujących się bezpośrednio lub pośrednio problemami przemocy, min. OPS, Policja.
2. Liczba lokalnych kampanii społecznych i spotkań.
3. Liczba podjętych inicjatyw.
4. Liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Liczba udostępnionych informacji na stronach internetowych.
6. Liczba przeprowadzonych zajęć/ spotkań.
7. Liczba uczestników zajęć/ spotkań.
8. Liczba organizowanych konkursów.
9. Liczba uczestników konkursów.
10. Liczba opracowanych programów profilaktycznych.
11. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych.
12. Liczba uczestników programów profilaktycznych.
13. Liczba opracowanych i realizowanych Powiatowych Programów Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Rezultaty:

1. Coroczny monitoring zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu lipskiego.

2. Upowszechnienie informacji o zjawisku przemocy w rodzinie wśród szerszej społeczności.
3. Wzrost świadomości społecznej dotyczącej przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania stosownego wsparcia oraz zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Pogłębienie wiedzy na temat przemocy w rodzinie oraz jej negatywnych skutków społeczności lokalnej.
5. Wzmocnienie więzi rodzinnych.

Obszar II: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie powiatu lipskiego.

Cel 2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.

1. Kierunek działania: Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy.

Działanie:

1. Nawiązywanie i wzmocnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

2. Kierunek działania: Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Działania:

1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m. in. pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.
2. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.

3. Kierunek działania: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Działania:

1. Zapewnienie poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.
2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia (w tym specjalistycznych ośrodkach wsparcia) oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej.
3. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

4. Kierunek działania: Monitoring skuteczności działań pomocowych.**1. Działanie:**

1. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.

Wskaźniki:

1. Liczba zleconych lub wspólnie realizowanych projektów.
2. Liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych.
3. Liczba lokalnych kampanii społecznych.
4. Liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
5. Liczba osób uczestniczących w zajęciach.
6. Liczba osób objętych pomocą w szczególności w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji.
7. Liczba udzielonych porad.
8. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w ośrodkach wsparcia, ośrodkach interwencji kryzysowej oraz w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
9. Liczba osób skierowanych przez OPS.
10. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
11. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.
12. Liczba programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
13. Liczba osób uczestniczących w programie terapeutycznym.

14. Liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne.
15. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie.
16. Liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, u których przemoc ustała.
17. Liczba osób, które w wyniku oddziaływań nie powróciły do stosowania przemocy w rodzinie.

Rezultaty:

1. Zmotywowanie ofiar przemocy w rodzinie do zmiany swojej sytuacji.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u ofiar przemocy w rodzinie.
3. Wzrost liczby osób korzystających ze specjalistycznego wsparcia, które doznały przemocy w rodzinie.
4. Ścisła współpraca z zespołami interdyscyplinarnymi.

Obszar III: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie na terenie powiatu lipskiego.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

1. Kierunek działania: Tworzenie i rozszerzenie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje, podmioty oraz organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie powiatu lipskiego, a także wypracowanie zasad współpracy między nimi.

Działanie:

1. Ewidencjonowanie instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno - edukacyjne.

2. Kierunek działania: Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.

Działanie:

1. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.
2. Podejmowanie interwencji.

3. Kierunek działania: Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Opracowanie i realizacja wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie.
2. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wskaźniki:

1. Corocznie aktualizowane na stronach internetowych powiatu oraz gmin bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
2. Liczba informatorów opracowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę.
4. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.
5. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”.
6. Liczba interwencji.
7. Liczba opracowanych programów.
8. Liczba zrealizowanych programów.
9. Liczba uczestników programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.
10. Liczba sprawców przemocy uczestniczących w programach korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie podlegających monitorowaniu.

Rezultaty:

1. Wzrost wiedzy i umiejętności pracy nad sobą, zmiana zachowania z agresywnego na asertywne u sprawców przemocy w rodzinie.
2. Wzmocnienie sprawców przemocy we wdrażaniu i stosowaniu zachowań asertywnych.

Obszar IV: Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 4: Zwiększenie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Kierunek działania: Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Realizacja szkoleń/ kursów na rzecz grup zawodowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

1. Liczba przeprowadzonych szkoleń/ kursów.
2. Liczba przeszkolonych pracowników z różnych grup zawodowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rezultaty:

1. Wzrost kompetencji i umiejętności przedstawicieli różnych grup zawodowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

„Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Lipskim na lata 2020 - 2026” będzie finansowany zwłaszcza z budżetu powiatu w ramach środków przyznanych dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku oraz ze środków otrzymanych z budżetu państwa, z którego pochodzą środki przeznaczone na realizację zadań powiatów z zakresu administracji rządowej, środki z Europejskiego Funduszu Społecznego a także ze środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

VII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Tabela 12. Harmonogram realizacji „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Lipskim na lata 2020 - 2026.”

Obszar I: Profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej Powiatu Lipskiego.				
Cel 1. Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.				
1. Kierunek działania: Poszerzenie wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie.				
Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu lipskiego.	1. Liczba opracowanych diagnoz na podstawie danych uzyskanych od instytucji zajmujących się bezpośrednio lub pośrednio problemami przemocy, min. OPS, Policja.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku.	2020 - 2026 - coroczne sprawozdanie (II kwartał).
2. Kierunek działania: Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie.				
1.	Organizowanie lokalnych kampanii społecznych i spotkań dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	1. Liczba lokalnych kampanii społecznych i spotkań.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku, Ośrodki Pomocy Społecznej, Placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji, Kuratorzy, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.

2.	Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na terenie Powiatu, w celu prowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach programów nauk przedmażeńskich.	1. Liczba podjętych inicjatyw. 2. Liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Jednostki samorządu terytorialnego przy współpracy z kościołami i organizacjami pozarządowymi.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.
3.	Upowszechnianie informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy na stronach internetowych.	1. Liczba udostępnionych informacji na stronach internetowych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.
4.	Organizowanie zajęć/ spotkań psychoedukacyjnych dla rodzin zastępczych.	1. Liczba przeprowadzonych zajęć /spotkań. 2. Liczba uczestników zajęć/ spotkań.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.
5.	Organizowanie konkursów tematycznych, głównie dla dzieci i młodzieży promujących postawy prorodzinne i prospołeczne.	1. Liczba organizowanych konkursów. 2. Liczba uczestników konkursów.	Placówki Oświatowe, Starostwo Powiatowe, Organizacje pozarządowe.	W ciągu roku szkolnego.
3. Kierunek działania: Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.				
1.	Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	1. Liczba opracowanych programów profilaktycznych. 2. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych. 3. Liczba uczestników programów profilaktycznych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, Placówki oświatowe, Kuratorzy.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.
4. Kierunek działania: Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.				

1.	Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	1. Liczba opracowanych i realizowanych Powiatowych Programów Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.
Obszar II: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie powiatu lipskiego.				
Cel 2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.				
1. Kierunek działania: Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy.				
1.	Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	1. Liczba zleconych lub wspólnie realizowanych projektów.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku przy współpracy z administracją samorządową i organizacjami pozarządowymi.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026. W przypadku potrzeby umieszczenia osób dotkniętych przemocą. Powiat rozważy utworzenie Placówek udzielających pomocy.
2. Kierunek działania: Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.				
1.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m. in. pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.	1. Liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych. 2. Liczba lokalnych kampanii społecznych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku przy współpracy z administracją samorządową oraz organizacjami pozarządowymi, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.
2.	Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.	1. Liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 2. Liczba osób uczestniczących w zajęciach.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku przy współpracy z administracją samorządową oraz organizacjami pozarządowymi.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.

3. Kierunek działania: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

1.	Zapewnienie poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.	1. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji. 2. Liczba udzielonych porad.	Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Placówki oświatowe, Placówki ochrony zdrowia, Kuratorzy.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026 w zależności od potrzeb.
2.	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia (w tym specjalistycznych ośrodkach wsparcia) oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej.	1. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w ośrodkach wsparcia, ośrodkach interwencji kryzysowej oraz w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. 2. Liczba osób skierowanych przez OPS.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku przy współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz Komendą Powiatową Policji.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026 w zależności od potrzeb.
3.	Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	1. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej. 2. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku przy współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Sądy.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.
4.	Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	1. Liczba programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 2. Liczba osób uczestniczących w programie terapeutycznym 3. Liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną przy współpracy z innymi Realizatorami.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026 w zależności od potrzeb.

4. Kierunek działania: Monitoring skuteczności działań pomocowych.				
1.	Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.	<p>1. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie.</p> <p>2. Liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, u których przemoc ustała.</p> <p>3. Liczba osób, które w wyniku oddziaływań nie powróciły do stosowania przemocy w rodzinie.</p>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej/Zespoły Interdyscyplinarne, Komenda Powiatowa Policji, Sądy.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.
Obszar III: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie na terenie powiatu lipskiego.				
Cel 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.				
1. Kierunek działania: Tworzenie i rozszerzenie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje, podmioty oraz organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie powiatu lipskiego, a także wypracowanie zasad współpracy między nimi.				
1.	Ewidencjonowanie instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno - edukacyjne.	<p>1. Corocznie aktualizowane na stronach internetowych powiatu oraz gmin bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.</p> <p>2. Liczba informatorów opracowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.</p>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.	Realizacja w latach 2020 - 2026.

2. Kierunek działania: Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.				
1.	Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	1. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart” przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę. 2. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”. 3. Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”.	Instytucje odpowiedzialne za stosowanie procedury „Niebieska Karta”.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.
2.	Podejmowanie interwencji.	1. Liczba interwencji.	Komenda Powiatowa Policji, Ośrodki Pomocy Społecznej.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.
3. Kierunek działania: Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie.				
1.	Opracowanie i realizacja wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie.	1. Liczba opracowanych programów. 2. Liczba zrealizowanych programów. 3. Liczba uczestników w programach korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku przy współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych.	Realizacja w zależności od potrzeb zgłoszonych przez OPS. Realizacja Programu zostanie zlecona jednostce posiadającej odpowiednie uprawnienia.
2.	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	1. Liczba sprawców przemocy uczestniczących w programach korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie podlegających monitorowaniu.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Kuratorzy dla dorosłych.	Zadanie o charakterze ciągłym realizowane w latach 2020 - 2026.
Obszar IV: Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.				
Cel 4: Zwiększenie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.				
1. Kierunek działania: Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.				

1.	Realizacja szkoleń/kursów na rzecz grup zawodowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	1.Liczba przeprowadzonych szkoleń/kursów. 2. Liczba przeszkolonych pracowników z różnych grup zawodowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Ośrodki Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Kuratorzy, Placówki oświatowe, Placówki ochrony zdrowia, Sąd Rejonowy.	Zadanie o charakterze cyklicznym w miarę możliwości nie rzadziej niż raz w roku.
----	--	---	--	--

VIII. PODMIOTY WSPÓLPRACUJĄCE PRZY REALIZACJI PROGRAMU

Koordynatorem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Lipskim na lata 2020 - 2026 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku, które przy jego realizacji będzie współpracowało z następującymi podmiotami:

1. Starostwo Powiatowe w Lipsku.
2. Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej/Zespoły Interdyscyplinarne.
3. Komenda Powiatowa Policji w Lipsku.
4. Sąd Rejonowy w Lipsku.
5. Prokuratura Rejonowa w Lipsku.
6. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Lipsku.
7. Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Placówki oświatowe.
9. Placówki ochrony zdrowia.
10. Ośrodki Wsparcia:
  - Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Lipsku
  - Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Łaziskach.
11. Organizacje pozarządowe.

Dopuszcza się zlecenie realizacji działań Programu w części na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY ORAZ RYZYKO REALIZACJI PROGRAMU

Przewidywane efekty:

1. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie, podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.
3. Poprawa jakości i skuteczności usług w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Ograniczenie liczby przypadków przemocy w rodzinie.

5. Spadek liczby rodzin, w których interwencje Policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie.
6. Wzrost wiedzy rodziców w zakresie właściwych postaw rodzicielskich, metod i form wychowania oraz stylu życia wolnego od przemocy.

Ryzyko przy realizacji Programu:

- niewystarczające środki finansowe,
- zmiany w zakresie przepisów prawa,
- niewystarczająca liczba przedstawicieli służb zaangażowanych udziałem w Programie,
- mała liczba osób stosujących przemoc w rodzinie zainteresowana udziałem w programach przeciwdziałających przemocy w rodzinie.

Zakłada się, że Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Lipskim na lata 2020 - 2026 będzie stanowił interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej, realizowaną przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, zarówno na poziomie gmin jak i powiatu. Ze względu na interdyscyplinarny charakter Programu oraz szerokie spektrum celów i zadań zaplanowanych na poziomie ogólnym, umożliwiającą dostosowanie podejmowanych działań do lokalnych potrzeb, cele Programu realizowane będą, w formie pracy ciągłej przez cały okres realizacji Programu. Działania skierowane do społeczności, władz lokalnych i innych decydentów, instytucji i organizacji pozarządowych z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ofiar i sprawców przemocy domowej będą miały charakter zarówno **profilaktyczny** (promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy), **edukacyjny** (upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy), **pomocowy** (specjalistyczne poradnictwo, działanie terapeutyczne, korekcyjno - edukacyjne, informowanie o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy), **wspierający** (wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmocnienie i aktywizacja instytucji i organizacji, rozwój instytucjonalny, współpraca i wymiana doświadczeń).

X. MONITORING I EWALUACJA

Dla zbadania skuteczności Programu, po jego zakończeniu przeprowadzona zostanie ewaluacja. Ewaluację Programu prowadzić będzie PCPR w Lipsku przy wykorzystaniu informacji od pozostałych realizatorów Programu.

Monitoring Programu będzie prowadzony corocznie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku, w formie sprawozdania z realizacji Programu, które przedstawi Radzie Powiatu w Lipsku.

